

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و برزنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

ژول دوفور - Jules Dufour

برگردان از: حمید محوی

۱۳ دسمبر ۲۰۱۵

نظامی سازی بزرگ جهان در سال ۲۰۱۵

بشریت در معرض خطر انقراض

ژول دوفور، استاد، جغرافیه شناس و استاد با سابقه. عضو انجمن ملی کبک. پژوهشگر و همکار مرکز مطالعات جهانی سازی، مونترآل، کبک، کانادا. عضو هیأت جهانی اتحادیه بین المللی برای مناطق حفاظت شده و حفظ محیط زیست، گلاند در سوئیس. عضو، انجمن جهانی سفیران صلح، پاریس. عضو گروه کانادائی PUGWASS در تورنتو.

مرکز مطالعات جهانی سازی ۱۴ نومبر ۲۰۱۵

ترازنامه نهانی : جهان بیش از پیش به سوی نظامی گری پیش می رود. بودجه های نظامی بسیاری از کشورها پیوسته افزایش یافته است. بیش از ۵ میلیارد دالر در روز خرج جنگ و آماده سازی آن می شود. دولت ها کاملاً زیر نفوذ و خواست لابی های نظامی هستند.

کنترول اقتصاد جهانی توسط قدرت های بزرگ به مدد فرآیند نظامی سازی تمام دولت ها و حتی دولت های جوامعی که زیر سلطه آنها به سر می برند صورت می گیرد. از آغاز قرن این فرآیند با نظامی سازی عمومی شدت یافت. ایالات متحده در این زمینه در صحنه بین المللی با به کار بستن اصول سیاست خارجی اش یعنی با مداخلات نظامی به بهانه های «پیشگیری کننده» و یا «تنبیهی» در درون مناطقی که دارای منابع طبیعی ستراتیژیک هستند سلطه خود را حفظ کرده است.

وقتی ایالات متحده راه و روش حکومت های منطقه نی یا محلی را با سیاست هایش ناسازگار می بیند و ای با آنها اختلاف نظر پیدا می کند، بر آن می شود تا با ایجاد تنش شرایط مناسبی برای راه اندازی جنگ به دست آورد. آخرین نمونه این نوع رویکردها اوکراین است. از آغاز قرن این راه کاری بود که برای خاورمیانه، آسیای مرکزی و افریقا به کار بردند و سعی کردند به همین شکل در امریکای لاتین تحریکاتی به وجود بیاورند. با اعلان کاهش بودجه نظامی در کوران دهه آینده، ایالات متحده کشورهای عضو ناتو را فراخواند تا از این پس ۲٪ تولید خالص داخلی را به بودجه نظامی اختصاص دهند، ولی بودجه دفاعی خود امریکا ۳،۵٪ تولید خالص داخلی در سال ۲۰۱۴ را نشان می دهد (به گزارش داده های جمع آوری شده توسط بانک جهانی [selon les données compilées par la Banque mondiale](http://www.mondialisation.ca)).

گفتار جنگ طلبانه بسیاری از نمایندگان تنها می تواند به شکل وخیمی موجب نگرانی ما باشد. از سوی دیگر، اعضای بریکس (BRICS) با امتیازی که در زمینه رشد اقتصادی داشته اند فعالانه به تدارک ذخیره گسترده جنگ افزار پرداخته و بر این اساس صنایع دفاعی در ایالات متحده و اتحادیه اروپا را تغذیه کرده اند. در نتیجه در چنین وضعیتی است که نوشته حاضر به موضوع نظامی سازی جهانی که طی دهه های گذشته شاهد آن بوده ایم اختصاص خواهد داشت.

این نوشته را از نتیجه گیری های مقاله ای که پیرامون همین موضوع در سال ۲۰۰۹ منتشر کردیم، آغاز می کنیم: از دیدگاه ما، روند نظامی سازی جهان در گرو بحران اقتصادی نیست و بحران اقتصادی نیز آن را متوقف نکرده است. کاملاً به عکس، طرح نجات اقتصادی به شکل گسترده به تولید اسلحه بستگی داشته و برای تولید کنندگانی مانند ایالات متحده و اعضای اتحادیه اروپا مفید فایده بوده است. تأثیر ورشکستگی مالی نتایج بسیار سنگینی برای مجموعه شرایط زندگی تمام مردم جهان دارد، جمعیت هائی که از پیش فقر زده شده اند با افزایش بی کاری و مشکلات مرتبط به دسترسی به منابع طبیعی مانند آب و خوراک در وضعیت شکننده تری قرار می گیرند.»

« با نظامی سازی گسترده به انضمام بحران اقتصادی، جهان وارد دهلیزی از کاستی ها و قروض دولتی عظیم می گردد که حفظ حقوق بشر و آزادی های بنیادی را به مخاطره می اندازد. بیش از هر زمانی روند گسترش فقر اکثریت مردم با آهنگ سریعتری پیش می رود (میشل شوسودوسکی، کسر بودجه مالیاتی در ایالات متحده)، زیرا راه های حلی که دولت ها به کار می بندند تنها به تشدید ساخت و ساز دهلیز فقر، بردگی، بیماری و مرگ می انجامد و چنین امری تنها به هدف تضمین حفظ دارائی و افزایش قدرت ثروتمندترین افراد موجود روی کره زمین.»

(<http://www.mondialisation.ca/le-grand-r-armement-plan-taire/13499>).

یادآوری. مسابقه تسلیحاتی. چرخ دنده های درهم و بی انتها. در سال ۲۰۱۳ یک اسلحه برای هر ۱۰ نفر از ساکنان روی کره زمین. ۱۲۴۹ کارخانه اسلحه سازی در ۹۰ کشور.

مسابقه تسلیحاتی وقتی به وقوع می پیوندد که چند دولت برای ایجاد نیروهای نظامی قدرتمند تر و جنگ افزارهای پیش رفته تر با فن آوری برتر با یکدیگر به رقابت بپردازند. در گسترش همین مفهوم، اصطلاح «مسابقه تسلیحاتی» به هر گونه شرایطی اطلاق می گردد که دو گروه (دو نوع جاندار، دو نظام؛ و غیره) در رویارویی علیه دیگر متقابلاً خود را مجهز ساخته دست به اقدامات و پاسخ های تلافی جویانه بزنند. مسابقه تسلیحاتی معرف خصوصیت یک نظام رقابتی شدید است که بازیگران مختلف آن (قوم، گروه از افراد یا کشور و ملت) در جست و جوی کسب دستگاہ ها هستند. به گزارش سازمان غیر دولتی آکسفام Oxfam، ۶۴۰ میلیون سلاح سبک در سال ۲۰۱۳ در سطح جهان پراکنده شده است (یک اسلحه برای ده نفر). تولید گلوله نظامی ۱۴ میلیارد در سال است. بخش وسیعی از فروش سلاح ها مرتبط است به انبارهای ذخیره از دور خارج شده ها و یا مازاد بر نیاز، در واقع به جای تخریب سلاح های قدیمی یا مازاد بر احتیاج، دولت ها معمولاً ذخیره هایشان را به فروش می رسانند. نیجریه، لیبونی و افریقای جنوبی تنها کشورهای هستند که سلاح های مازاد بر احتیاج و یا توقیف شده را تخریب می کنند. در سر تا سر جهان، ۱۲۴۹ تولید کننده سلاح سبک در ۹۰ کشور فعال است. قوانین و موازین بازرگانی در برخی از این کشورهای تقریباً وجود ندارد (به گزارش آرشیو روز جهانی تخریب سلاح سبک، ۹ جولای).

۱) در سال ۲۰۱۴ با بالا گرفتن منحنی بودجه های نظامی در سطح جهان روند نظامی سازی جهانی شدت یافت

طی نیمه دوم قرن بیستم ما شاهد مسابقه تسلیحاتی در سطح جهان بودیم که در متن رویارویی شرق و غرب صورت گرفت و دیوار آهنی نیز نماد آن بود. با فروپاشی اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی، از این پس امید به پیدایش فضای صلح با کاهش بودجه های نظامی چندان دور و دست نیافتنی به نظر نمی رسید. پس از این رویداد، با کاهش مختصر، بودجه های نظامی دوباره به شکل دائمی افزایش یافت.

از آغاز قرن بیست و یکم فرآیند نظامی سازی جهان تشدید شد. مسابقه تسلیحاتی هرگز باز نایستاد. کاملاً به عکس، چندین جنگ موجب فعال سازی صنایع جنگی در کشورهای بزرگ قدرتمند شد. برای خیزش جدید، دلیل و برهان های موجهی پیدا کردند که به گسترار جمعی در چندین کشور انجامید.

امروز، ما به دوران تنش های سنگین بین قدرت های بزرگ غربی و روسیه و تا حدودی چین وارد شده ایم. در نتیجه می توانیم انتظار داشته باشیم که بودجه های نظامی به شکل فوق العاده ای در کوران سال های آیند افزایش یابد. با وجود انبارهای سلاح اتمی و کلاسیک به شکل و خیمی امنیت بشریت به خطر افتاده است. تنها به دلیل حضور فعال نظامی، ایالات متحده امریکا در ۱۶۰ کشور مانع برقراری صلح از طریق همکاری های متقابل، عدالت اجتماعی و همبستگی بین ملت ها می باشد.

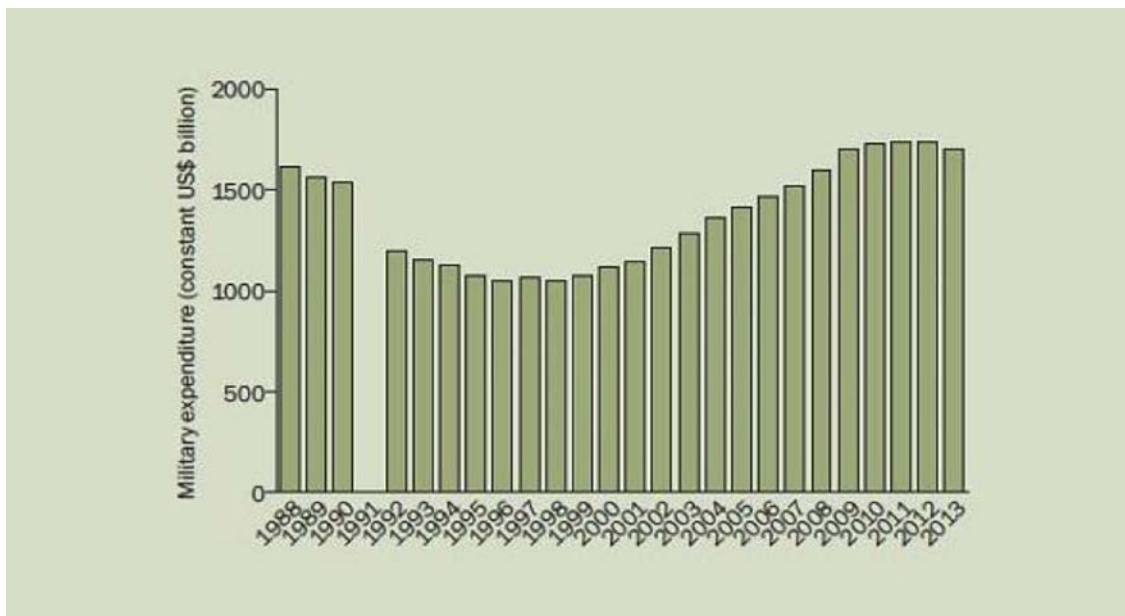
باید حقیقت را گفت. ایالات متحده امریکا تقریباً نزدیک به ۴۰٪ جمعیت جهان را تشکیل می دهد ولی مسؤل اصلی وضعیت اسفناکی است که سیاره زمین و بشریت در آن به سر می برند. مداخلات امریکای شمالی در خارج تنها به هدف حفاظت از منافع این کشور و به بهای وارد آوردن خسارت به محیط زیست و زندگی تمام ملت ها انجام می گیرد. حرص و طمع امریکائی حد و مرز نمی شناسد. نخستین هدف آنها دست یابی مطلق و تسلط انحصاری به تمام منابع استراتژیک، معدنی، انرژی و آب جهان است. امپریالیسم به نهایت درجه مطرح است. تمام ساخت و سازها به هدف تحمیل کنترل و فرمانروائی بر جهان هماهنگ شده و با ابزار تهدید مجازات علیه کشورهایی که در مقابلش مقاومت می کنند عمل می کند، مثل ایران، روسیه، ونزوئلا یا کوریای شمالی. سندرم (نشانگان) دشمن و اصل «جنگ دائمی» در مرکز سیاست خارجی ایالات متحده جای دارد. یادآوری فهرست دولت ها و سازمان هایی که توسط وزارت امور

خارج به عنوان تروریست یا مخالف امپراتوری و عناصری که از آنها پشتیبانی می کنند بسیار طولانی خواهد بود (wikipedia.org). ما در اینجا، به بررسی بودجه های نظامی جهان مرتبط به محاسبات سال های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴، و انبارهای اسلحه که در بانک داده های مؤسسه بین المللی مطالعات صلح در استکهلم یافته ایم، می پردازیم (SIPRI).

۲) بودجه های نظامی در سطح جهانی در سال ۲۰۱۴

به گزارش مؤسسه بین المللی پژوهش های صلح در استکهلم (SIPRI) در سال ۲۰۱۳ کل مجموع بودجه های نظامی در سطح جهان ۱۷۴۷ میلیارد دلار بوده است. این مبلغ معادل ۲،۴٪ تولید داخلی جهانی می باشد (تصویر ۱). حتی می توانستیم مشاهده کنیم که گویا این بودجه در کشورهای غربی اندکی کاهش داشته ولی در کشورهای دیگر جهان سیر صعودی را پیموده است (<http://www.sipri.org/research/armaments/milex>). به گزارش همین منبع، کل مجموع بودجه های نظامی در سطح جهان طی سال ۲۰۱۴ برای امریکای شمالی ۶۲۷ میلیارد دلار، برای اروپای غربی ۲۷۰ میلیارد و برای خاور میانه ۱۹۶ میلیارد دلار بوده است، برای این منطقه از سال ۲۰۰۴ مخارج نظامی تقریباً دو برابر شده در حالی که پیش از این ۱۰۷،۸ میلیارد دلار بوده است (SIPRI Milex data 1988-2014) (تصویر ۱). افریقای سیاه در سال ۲۰۱۴ بودجه ای معادل ۳۰،۱ میلیارد دلار به دفاع اختصاص داده است، افریقای شمالی ۲۰،۱ میلیارد دلار، امریکای مرکزی و کارائیب ۴،۱۰ میلیارد و امریکای جنوبی ۶۷،۳ میلیارد دلار. اعضای ناتو مبلغ ۱۰۰۰ میلیارد دلار به همین منظور اختصاص داده اند (SIPRI).

تصویر ۱. بودجه های نظامی در سطح جهانی بین ۱۹۸۸ و ۲۰۱۳

منبع :

<http://www.45enord.ca/2014/04/depenses-militaire-dans-le-monde-legere-baisse-sur-papier-legere-hausse-dans-les-faits/>

در سال ۲۰۱۴ گروه اطلاعاتی جینز (Jane's Information Group) شرکت اطلاعات منابع باز درباره مضامین دفاع، امنیت، حمل و نقل و پولیس که در سال ۱۸۹۸ توسط فرد جین Fred T.Jane بنیانگذاری شد) گزارشی درباره

۷۷ کشور جهان تهیه کرد که ۹۷٪ بودجه نظامی جهان را تشکیل می داد، یاآوری می کند که این بودجه ها در سال ۲۰۱۴ رو به افزایش خواهد داشت و جمع کل آن به ۱۵۴۷ میلیارد دلار خواهد رسید، افزایش نازل ۰،۶٪ در یک سال ولی نخستین از سال ۲۰۰۹. بر اساس این گزارش، پل برتون Paul Burton مدیر بخش هواپیمائی، دفاع و امنیت نوشته است که: «روسیه، آسیا و خاورمیانه موتور افزایشی هستند که برای امسال پیشبینی کرده بودیم و از سال ۲۰۱۶ از نو دوباره از سر گرفته خواهد شد». روسیه می خواهد بودجه نظامی اش را ۴۴٪ طی سه سال آینده افزایش دهد. طرح مصوبه ای در پارلمان از هم اکنون به اجراء گذاشته شده و سومین بودجه نظامی در سال ۲۰۱۳ بوده و روسیه را با ۶۸ میلیارد دلار در جلوی بریتانیا و ژاپن قرار داده است. بودجه نظامی چین ۱۳۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳ و به گزارش همین منبع (IHS) مهمترین پس از ایالات متحده بوده است. گمانه زنی ها نشان داده است که در سال ۲۰۱۵ چین بیش از مجموع بودجه های نظامی بریتانیا، فرانسه و آلمان به امر دفاعی اختصاص خواهد داد. خوش باوری که در این جملات مشاهده می کنیم از ایدئولوژی این مؤسسه منشأ می گیرد. در نتیجه ترجیحاً توجه ما روی داده های انستیتو بین المللی پژوهش های صلح استکهلم متمرکز خواهد شد که از اعتبار بیشتری برخوردار است.

«آسیا تنها منطقه ای بوده که در آن از آغاز بحران سال ۲۰۰۹ بودجه های نظامی پیوسته رو به افزایش داشته است. حجم بودجه نظامی در منطقه آسیای اقیانوس آرام بی آن که چین را به حساب آوریم از بودجه نظامی اروپای غربی در سال ۲۰۱۵ فراتر بوده، و کار شناسان در برخی بررسی ها پیشبینی کرده اند که در استرالیا، هند و کوریا جنوبی باید منتظر افزایش چشمگیری باشیم. در خاور میانه، از سال ۲۰۱۱ بودجه های نظامی با شتاب فزاینده ای افزایش داشته است... بودجه نظامی عمان و عربستان سعودی بین سال های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۳ رشدی فراتر از ۳۰٪ را نشان می دهد. عربستان سعودی در نهمین رتبه در سال ۲۰۱۳، و در سال ۲۰۱۴ با پشت سر گذاشتن آلمان به رتبه هشتم ارتقاء می یابد. کاهش بودجه نظامی امریکا می بایستی با شتاب بیشتری صورت گیرد: از ۶۶۴ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲، به ۵۸۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳ کاهش یافت و برای سال ۲۰۱۴ به ۵۷۵ میلیارد دلار و سپس ۵۳۵ میلیارد دلار برای ۲۰۱۵ پیشبینی می شود.» (تصویر ۲ و ۱)

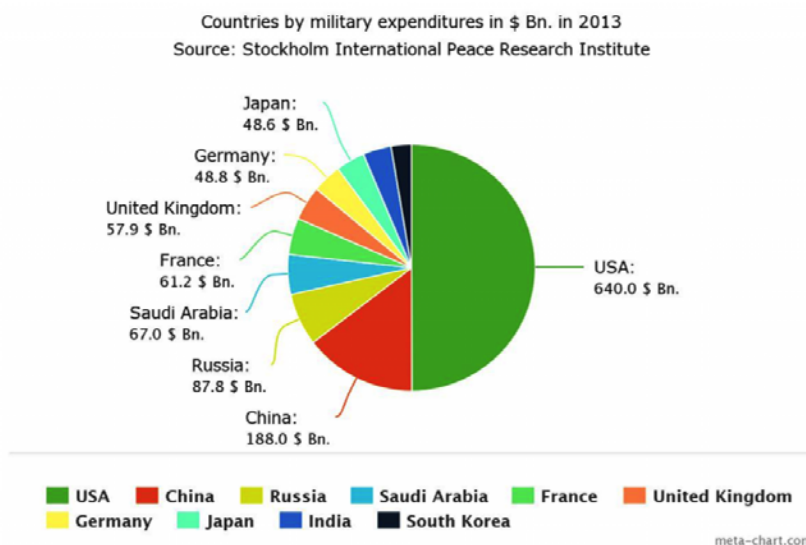
<http://www.lapresse.ca/international/201402/04/01-4735474-les-depenses-militaires-mondiales-a-la-hausse-en-2014.php> .

لازم به یادآوری است که «سال ۲۰۱۵ هفتادمین سالگرد بمباران هیروشیما و ناکازاگی بود، و در عین حال سالی بود که بودجه نظامی جاپان به بالاترین سطح خود پس از پایان جنگ دوم جهانی رسید، یعنی با ۴۹۸۰ میلیارد یین (۳۶ میلیارد یورو) برای ارتش دفاعی کشور.

<http://www.opex360.com/2015/01/17/le-japon-porte-ses-depenses-militaires-niveau-inegale-depuis-1945/>

بودجه هائی که دولت ها به امور نظامی اختصاص می دهند هیچ هدفی به جز حفاظت از زیربنای تولیدی متعلق به سرمایه گذاران سرمایه دار و برقراری صلح اجتماعی از راه تهدید یا خشونت مسلحانه ندارد، تا حفاظت از منابع ستراتیژیک موجود و پتانسیل ها را تأمین کنند.

تصویر ۲. ده کشور با بالاترین بودجه نظامی در سال ۲۰۱۳

منبع :

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_military_expenditures#/media/File:Top_ten_military_expenditu

تابلو ۱. کشورهای هائی که در سال ۲۰۱۴ بالاترین بودجه های نظامی را نشان می دهند : کل بودجه جهانی ۱۷۷۶ میلیارد دلار، معادل ۲،۳٪ تولید ناخالص داخلی

Rang	رتبه	Pays	کشور	Dépenses (\$ mds.)	بودجه	% du PIB داخلی	% du total mondial
—		مجموع جهانی		1 776,0	2,3		100,0
1		ایالات متحده امریکا		610,0	3,5		34,3
2		چین		216,0	2,1		12,2
3		روسیه		84,5	4,5		4,8
4		عربستان سعودی		80,8	10,4		4,5
5		فرانسه		62,3	2,2		3,5
6		بریتانیا		60,5	2,2		3,4
7		هند		50,0	2,4		2,8
8		آلمان		46,5	1,2		2,6
9		ژاپن		45,8	1,0		2,6
10		کره جنوبی		36,7	2,6		2,1

منبع : مؤسسه بین المللی پژوهش های صلح در استکهلم (SIPRI)

https://fr.wikipedia.org/wiki/Budget_de_la_D%C3%A9fense#D.C3.A9penses_de_d.C3.A9fense_en_2014

ادامه دارد

گاهنامه هنر و مبارزه/ جغرافیای سیاسی

۲۰۱۵/۱۲/۱۲